

Nhân đánh dấu 20 năm ngày xảy ra biến cố Thiên An Môn (1989 - 2009), một cuộc hăm dọa nhô đã diễn ra tại Bắc Kinh gồm khoảng 20 giáo sư và trí thức nổi tiếng, đã đánh giá lại biến cố này. Nhưng quan điểm được nêu lên trong cuộc hăm dọa này có thể sẽ giúp chúng ta rút ra được bài học gì về kinh nghiệm đấu tranh?

NGƯỜI TÙ CẢI A NHÀ NƯỚC

Trong khi đó, tập hồi ký “Prisoner of the State: The Secret Journal of Premier Zhao Ziyang” (Người tù cải tạo Nhà nước: Nhật ký Bí Mật của Thủ Tướng Trung Quốc Triệu Tử Dương), biên tập Anh, cũng được ra mắt tại Hong Kong hôm 19.5.2009 nói nhiều đến vụ Thiên An Môn.

Cuốn sách dày 306 trang, được biên soạn trong 4 năm dựa theo những lời phát biểu của Triệu Tử Dương được bí mật ghi lại trong những cuốn băng trong thời gian ông bị giam giữ tại gia từ 1989 đến 2005, tức đến khi ông qua đời vào ngày 17.1.2005. Trong cuốn hồi ký phát biểu được ghi lại là khoảng 30 tiếng đồng hồ. Để có những cuốn băng này, ông Bào Đổng, bí thư cũ của Triệu Tử Dương đã dùng một máy ghi âm nhỏ và tìm cách đánh lừa các quan an ninh Trung Quốc nhiều cách trong nhiều năm mới có thể thu âm được, chẳng hạn như ông chọn những lúc đi dạo cùng với ông Triệu Tử Dương hoặc những khi nhân viên an ninh đi vắng vài chục phút, v.v. Ông Bào Đổng đã bị tù 6 năm, nhưng ông đã chuyển được cho con trai ông các cuốn băng nói trên và tiếp liệu để con ông chuyển qua Hong Kong và biên soạn thành sách.

Qua những cuốn băng nói trên, ông Triệu Tử Dương đã nói đến ba vấn đề quan trọng:

Vấn đề thứ nhất là các chi tiết liên hệ đến việc các nhà lãnh đạo trong “Cung Đình Trung Nam Hời” đã thảo luận và quyết định như thế nào trong thời điểm đến với vụ thảm sát tại Thiên An Môn ngày 4.6.1989, những người được gọi là vụ Lỗ - T.

Vấn đề thứ hai là ông đánh giá về “Bố Già” Đặng Tiểu Bình. Ông Triệu Tử Dương nói rằng lúc đó ông Đặng Tiểu Bình đã trên 80, không làm gì được nữa. Ông ta chẳng nghe nhà nghe các phe phái đến trình bày những đề nghị cho gì pháp này gì pháp khác, và lo phân x những vụ xung đột giữa các phe. Riêng trong vụ Thiên An Môn, theo ông Triệu Tử Dương, ông Đặng Tiểu Bình khi ý chỉ ý thiên về ý kiến của phe bê tông do Lý Bằng đứng đầu.

Vào đầu thế kỷ ba là ông xác định quan điểm cải tiến kinh tế và hệ thống chuyên môn nghiệp vụ tâm của ông và hệ thống dân chủ sau về Thiên An Môn. Ông nói chính ông mới là kiến trúc sư của cải cách kinh tế Trung Quốc chứ không phải Đặng Tiểu Bình.

Trước khi đưa ra những nhận xét về quan điểm của một số giáo sư và trí thức Trung Quốc về biến cố Thiên An Môn, chúng tôi xin nói qua về biến cố này.

BIẾN CỐ THIÊN AN MÔN

Chữ Thiên An Môn có nghĩa là “Cổng Vào Nơi An Bình Riêng” chứ không phải là “Cổng Trời Bình An” như được dịch ra tiếng Anh là “The Gate of Heavenly Peace”. Đây là một đài kỷ niệm nằm tại trung tâm Bắc Kinh, nó được xây dựng đầu tiên vào năm 1420 dưới triều đại Nhà Minh. Thiên An Môn được coi như là cổng đi vào Cố thành, nằm ở phía bắc Quảng Trường Thiên An Môn

Quảng trường Thiên An Môn là một quảng trường lớn, dài 800m và ngang 500m, có sức chứa khoảng một triệu người.

Thiên An Môn là trung tâm điểm của các sinh hoạt chính trị ở Trung Quốc: Phía bắc là tháp Thiên An với tượng chân dung Mao Trạch Đông. Phía tây là Sân vận động Nhân Dân, nơi Quốc Hội nhóm họp. Phía đông là Vườn Bảo tàng Cách Mạng. Ngay giữa quảng trường là đài tưởng niệm liệt sĩ.

Tuy được gọi là “Cổng Vào Nơi An Bình Riêng”, nhưng năm 1989, nơi đây đã trở thành nơi đổ máu.

1.- Nguyên nhân của biến cố

Khi được đưa ra biến cố là cái chết của Hồ Diêu Bang. Ông sinh ngày 20.11.1915, vào đầu

CSTQ tßu và là mßt nhßa cßi cách nßi tßng. Ông đã cùng vßi Đßng Tißu Bình thßc hißn nhißu cußc cßi cách quan trßng. Ông đã tìm cách khôi phßc danh dß cho nhßng ngßi tßng bßng cß đßi thßi Cách Mßng Văn Hóa. Năm 1980, ông đß cß giß chßc Tßng Bí Thß Đßng CSTQ. Tuy nhiên, sau đó ông bß phe bßo thß bußc tßi đã phßm "nhßng sai lßm trong các vßn đß liên quan tßi nhßng nguyên tßc chính trß quan trßng". Ngày 16.1.1987, ông phßi tß chßc Tßng Bí Thß Đßng CSTQ. Ông qua đßi ngày 15.4.1989.

Nhân dân Trung Qußc coi ông là ngßi cßa qußn chúng. Trong bßn đßu vßn, đßng CSTQ đã ca ngßi nhßng công lao cßa ông đßi vßi Đßng và nhßng thành tích cách mßng cßa ông, nhßng lßi cho rßng ông đã sáng sußt khi "nhìn nhßn sß sai lßm" cßa mình, ý nói ông đã tß chßc khi bißt lßi. Bài đßu vßn này đã gây mßi bßt bßnh trong qußn chúng, nhßt là gißi trí thßc trß.

2.- Thiên An Môn nßi sóng

Đß bày tß sßng hß Hß Dißu Bang, mßt nhßm sinh vißn trßng Đßi Hßc Bßc Kinh đã gßi mßt vòng hoa đßn đài lißt sĩ ß qußng trßng Thiên An Môn. Nhßng đßm đó gißi lßnh đßo Trung Qußc đã ra lßnh bß vòng hoa này đi. Bißt đßc chuyßn này, ngày hôm sau khoßng 3.000 sinh vißn đã tußn hành vào qußng trßng Thiên An Môn vßi mßt bßn kißn nghß gßm 7 đßu mß sau đây:

(1) Đßng CSTQ phßi phßc hßi danh dß cho Hß Dißu Bang và nhìn nhßn sai lßm đã ép ông tß chßc.

(2) Chßm đßt cußc tuyên truyßn chßng lßi "thành phßn tißu tß sßn" và "gßt rßa tß tßng tißu tß sßn".

(3) Bßo đßm quyßn tß do ngôn lußn.

(4) Tăng ngân sách giáo dßc.

(5) Cho phép tß chßc các cußc bißu tình ôn hòa.

(6) Chám dát nán tham nháng vào bao che báng cách công bá láng cáa các lánh đáo và há sá thuá.

(7) Chám dát sá đánh láu cáa chánh quyán vào các doanh vá bát chánh.

Bán kián nghá này đá bá các nháa lánh đáo Trung Quác bác bá. Kháng khá bát mán dáng lán trong các tráng đái hác. Ngày 18.4.1989, khoáng 30.000 sinh vián tá táp tái quáng tráng Thián An Mán bát cháp lánh giái tán cáa chánh quyán.

Ngày 20.4.1989, mát đám đáng đán tráng cá trá sá cáa đáng CSTQ trao váng hoa táng niám Há Diáu Bang cho ban lánh đáo Đáng. Đám đáng bá cánh sát chán lái. Sau nhiáu lán cánh cáo, cánh sát đá đán áp báng dái cui và bát giá nhiáu ngáng i.

Đêm 21/4 có khoáng 200.000 sinh vián đá tá táp tái quáng tráng Thián An Mán đá táng niám Há Diáu Bang. áy Ban Đáng Kát Sinh Vián đá cá thành láp do hai sinh Vá Khái (Wuer Kaixi) và Quang Đán (Wang Dan) đái đán lánh đáo. Mát dán loa phát thanh đá cá đáa tái láp đát tái quáng tráng. Ban tá chác táng bá ráng cuác táng niám sá đá cá bián thành mát cuác tuán hánh cho dán chá. Há yáu cáu tát cá các tráng đái hác gái đái đán đán.

Sau đá , các sinh vián đá tháng qua bán kián nghá 7 đái má đá cá công bá và các pháng pháp biáu tánh. Các pháng pháp này gám có táng tác, bái khóa, và biáu tánh ngáng i. Ban tá chác nhán mánh ráng đáy là cuác biáu tánh bát báo đáng.

Đá đái phó lái, tráng cá hát nháa cám quyán Trung Quác cho đáng trán nhát báo Nhán Dán nháng bái lán án cuác biáu tánh cáa sinh vián, cho ráng đá là mát cuác nái loán, đáng thái đáa cánh sát ra ngán chán các sinh vián đá vào quáng tráng. Tiáp theo, cá quan an ninh đá yáu cáu các tráng đái hác trán danh sách các giáo sá và sinh vián tham gia biáu tánh, nháng các tráng đái hác đáu tá chái.

Đá cá tin các sinh vián á Bác Kinh bát đáu biáu tánh đòi dán chá, sinh vián tái nhiáu tánh khác

cũng từ chức biểu tình. Nhiếp viên, các cuộc biểu tình đã trở thành bạo động, một số cơ sở của chính quyền bị đốt phá.

Ngày 27/4, một cuộc tuần hành lớn đã diễn ra: Hơn 200.000 sinh viên từ 42 trường đi học đã đi bộ 40 km trên các ngõ phố trong vùng Bắc Kinh. Bỗng cách nắm tay nhau, họ đã vượt qua 18 hàng rào cảnh sát. Hàng triệu người đứng hai bên đường xem sinh viên tuần hành. Họ đem thức ăn và nước uống cho những người biểu tình. Các cuộc biểu tình cũng kéo dài từ ngày này qua ngày khác.

Ngày 13/5 khoảng 2000 sinh viên đã tham gia một cuộc tẩy chay tại đài lễ kỷ niệm quốc khánh Trung Thiên An Môn. Họ mang trên đầu cái băng có hai chữ "tẩy chay" mà một người chỉ áo có viết các chữ: "Không có dân chủ, chúng tôi thà chết".

Đến ngày thứ ba, số người tẩy chay đã lên tới 3000, những khoảng 600 người đã phải đi học đến vào buổi chiều và tiếp tục. Ngày thứ tư, hàng triệu người dân đã đổ ra trên các đường phố Bắc Kinh để bày tỏ sự ủng hộ.

Thủ tướng Lý Bạo đã đưa ra thông tin rằng với những sinh viên tẩy chay, những người không đi đến bất kỳ đâu, vì ông ta từ chối không chấp nhận các yêu sách của sinh viên. Ông chỉ yêu cầu sinh viên ngừng biểu tình và tẩy chay.

Sau đó, với sự chấp thuận của Đảng Tiểu Bình, Thủ tướng Lý Bạo đã ra lệnh cho bộ đội tiến vào thành phố để "tái lập trật tự", đưa những ban hành lệnh nghiêm. Bộ Chính Trị đã cho điểu hai quân đoàn 27 và 28 từ các tỉnh xa, không hiểu chuyển gì đã thất bại xảy ra ở Bắc Kinh, tiến vào thủ đô "tiêu diệt bọn phản cách mạng". Các binh sĩ bắt đầu xem báo, nghe đài một tuần trước khi được huy động. Nguồn tin duy nhất họ nhận được là từ Ban Văn Hóa Thông Tin với lời tuyên truyền rằng đây là một cuộc nổi loạn của bọn người xấu.

Trước áp lực nặng nề của chính quyền, lãnh tụ sinh viên Quang Đán từ chức và kêu gọi chấm dứt cuộc biểu tình. Vũ Khôi tuyên bố anh ta sẽ tiếp tục tham gia cho đến ngày 20/6, khi Quốc Hội nhóm họp.

20 năm sau cuộc tấn công máu

Tác Giả: Lá Giang

Thứ Tư, 27 Tháng 5 Năm 2009 05:08

Một cuộc có nh gißi nghiêm, dân chúng vän xuäng đßng äng hä cuộc biäu tình. Các xe quân sä biäu dân chúng chän lßi.

Ngày 30/5, một bßu tßng đßng gßi là "Nä Thän Dân Chä", cao 10m, đã đßng lên ä quäng träng Thiên An Môn, đßng đßi diän väi täm hình Mao Träch Đông treo träng cäng Thiên An.

Ngày 31/5, bßu đßi bßt đßu tiän vào thành phä. Cänh sát chìm ngßi trong các xe bus và du läch đi vào trung tâm. Đän ngày 2/6 đã có khoäng 200.000 bßu đßi đßng cßa vào Bäc Kinh. Khoäng 10.000 bßu đßi biäu dân chúng chän lßi. Bißt räng chính quyän đang đßu đßng quân đßi đß đßp biäu tình, các sinh viên vän nhät quyät không lùi bäc.

3.- Thiên An Môn đäm máu

Ngày 3.6.1989, änh hành quân đßng cä ban ra. änh cäa chính quyän:

(1) Bän bßu bßt cä ai khäng cä.

(2) Quäng träng phäi đßng cä đän đßp säch träng cä khi träi sáng.

(3) Tät cä nhäng ngä äi länh đäo cuộc biäu tình đßu phäi bßu bßt.

Bßu đßi dàn ra trên các đßng phä, đánh đßp và bßt giß bßt cä ai khäng cä. Quäng träng Thiên An Môn bß khóa chät. Cänh sát ném läu đän cay, dùng dùi cui và roi đän đánh đßp mäi ngä äi. Tiäng súng nä vang ä ngoäi vi thành phä. Lúc 2 giä sáng xe thißt giáp äi bäng các chäng ngä äi vät do sinh viên đßng lên. Bßu đßi nä súng vào đoàn biäu tình. Täng đoàn xe tăng tiän vào quäng träng cán nát các thäng ngä äi.

Charlie Cole, mät nhäp änh gia cäa täp chí Newsweek, cho bißt vào tháng 5 năm 1989, khi các

cuộc bị u tình của các sinh viên ngày càng lên cao, ông đứng c phái đ n B c Kinh. Ông k l i:

“Bu i chi u t i ngày 3/6, sau m t ngày đ ng đ u căng th ng gi a phía quân đ i và nh ng ng i bị u tình, quân đ i b t đ u bao vây trung tâm thành ph và cu i cùng, h cho xe tăng và xe b c thép vào ngay gi a Qu ng Tr ng Thiên An Môn.

“Phía trên qu ng tr ng, ngay tr c T C m Thành, m t chi c xe b c thép b xé l kh i đ i hình. Trong lúc ho ng lo n tìm cách thoát kh i đám đông, chi c xe này đã cán lên m t s ng i bị u tình. Ngay l p t c, đ u đó đã làm đ y lên tình tr ng b o l c. Đám đông ch n chi c xe, l i nh ng ng i lính ra, gi t ch t r i phóng ho đ t xe. C nh t ng di n ra ngay tr c m t m t s ti u đ i lính đ ng cách đó kho ng 150 mét...

“Khi tôi v a đ n g n nh ng tán cây trên ph thì quân đ i n sung vào đám đông phía trên qu ng tr ng. M i ng i ho ng lo n khi b b n. Tr i r t t i nên tôi không th ch p nh, mà khi đó i không th dùng đèn flash đ c...

“Vào kho ng 4 - 5 gi sáng, hàng đoàn xe tăng ch y vào qu ng tr ng nghi n nát xe buýt, xe đ p và ng i đ i bánh xích.

Ngày hôm sau, 5/6, tôi và Stuard l i ra ban công theo dõi tình hình. Khi tr i sáng, hàng trăm lính x p hàng tr c l i vào qu ng tr ng. H n p sau nh ng ch ng ng i v t, chĩa ti u liên vào sinh viên và dân c tò mò đang đ ng cách đó kho ng 100 mét.

“Chúng tôi nhìn th y h u nh trên mái nhà nào, k c toà nhà chúng tôi đang đ ng, cũng có c nh sát m t mang ng nhòm và máy truy n tin đang tìm cách ki m soát tình hình.

“Vào kho ng tr a, chúng tôi nghe ti ng xe b c thép n máy và b t đ u r i qu ng tr ng đ gi i tán đám đông đ i l Tr ng An, m t s súng máy đã nh đ n vào đám đông. M i ng i b ch y vì ho ng lo n.

“Ngay sau đó, khoảng 25 xe tăng xếp hàng bắt đầu lăn bánh theo cùng hướng dọc theo đường.

“Đột nhiên, chúng tôi thấy một thanh niên bước ra từ lều đường, một tay cầm chiếc áo khoác, tay kia cầm túi siêu thanh bước vào lều đi cửa như nghĩ chiếc xe tăng với ý định chặn đoàn xe lại.

“Thật là chuyện không tin được, nhất là sau tất cả những gì đã xảy ra. Không tin được điếu đó, tôi vội tắt đèn chớp nháy, vội đoán với số phận bất hạnh của anh.

“Và tôi ngạc nhiên khi thấy chiếc xe tăng đi đầu đường lại rẽ tìm cách đi vòng quanh ngôi nhà thanh niên. Thấy những anh lính tắt đèn chớp nháy xe. Cuối cùng, chúng sát mặt tóm lấy ngôi nhà thanh niên và lôi anh đi.

“Tôi và Stuart nhìn nhau, cùng kinh ngạc với những gì mình vừa mới chứng kiến và ghi lại được bằng hình ảnh...”

“Rất nhiều camera và các nhiếp chí đã tìm cách xác định danh tính ngôi nhà thanh niên và những gì đã xảy ra với anh sau đó. Một số người nói anh tên là là Võ Văn Lâm, nhưng không chắc chắn lắm.”

4.- Một vài con số được ghi nhận

Cuộc đàn áp kéo dài vài ngày sau đó. Bị dội nã súng vào bất cứ ai có thái độ khiêu khích hay cầm đầu. Các trường đường bị húc bẹp nát, các nhân vật bắt đầu chính kiến bị bắt đi. Hơn 1.500 người bị bắt, trong đó có ít nhất 6 lãnh tụ sinh viên trong danh sách 21 người bị truy nã.

Sáng ngày 8/6, một số im lặng ngớt ngớt bao trùm thành phố. Trong số 21 sinh viên nằm trong danh sách truy nã của chính quyền, có khoảng phân nửa đã nằm liệt trên nệm ngoài

Chính quyền tuyên bố rằng họ là trung lập "Cuộc nổi loạn phản cách mạng." Một số dân và bộ đội thì chỉ không tham gia vào cuộc thảm sát đã bị giết giết sau đó. Tất cả các xác chết đều được chôn cất trong đêm theo lệnh của chính quyền.

Số người chết và người bị thương không thể biết chính xác được. Theo báo cáo của tờ báo Hồng Thập Tự Quốc Tế, có khoảng 2.600 người dân bị giết và hơn 30.000 người bị thương. Theo báo cáo của chính quyền Trung Quốc, có khoảng 300 lính và người dân chết, 5000 lính và 2000 dân bị thương, có 400 lính mất liên lạc. Theo báo cáo của Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ, có hơn 4000 người chết, trên 40.000 người bị thương.

HU THIÊN AN MÔN

Cờ thi giết đã lên án chính quyền Trung Quốc trong việc đàn áp thảm sát Thiên An Môn. Hồng Kông, Đài Loan đã mở cửa biên giới để cho người Trung Quốc vào thăm...

Quốc Hội Hoa Kỳ đã cấp tài trợ và biên soạn quy định về tài khoản 418/0 quy định để hỗ trợ phát triển chính quyền Trung Quốc bằng các biện pháp sau đây: (1) Ngăn chặn giao thương; (2) cấm bán các trang bị cho cảnh sát, các dụng cụ kiểm soát cao và vũ khí; (3) ngăn chặn các chương trình thăm viếng quân sự.

Quan hệ Hoa Kỳ - Trung Quốc trở nên căng thẳng. Trung Quốc tuyên cáo rằng HK can thiệp vào nội bộ Trung Quốc khi Tòa Đại Sứ Hoa Kỳ tại Bắc Kinh giúp những người bị truy nã thoát ra nước ngoài.

Các nước trong Liên Hiệp Quốc, nhất là Pháp và Đức, cũng đã áp dụng các biện pháp cấm tài trợ và Trung Quốc giống như Hoa Kỳ.

Trong khi đó, người dân Hoa Kỳ cảm thấy không được nhắc đến biến cố ngày 4/6. Chính quyền cấm mọi hình thức bàn bạc về Thiên An Môn. Ngay cả những người mẹ mất con trong cuộc thảm sát đó cũng không được công khai khóc thương con họ.

Các sinh viên đã tham gia vào vụ biêu tình tại Thiên An Môn may mắn thoát được các nạn nhân khác, đã tiếp tục cuộc đấu tranh cho một đất nước Trung Quốc dân chủ và tự do.

Những “đàn lâu cật trâu cũng hoá bùn”. Vào tháng 12 năm 2004, tại Hội Nghị cấp cao của 7 nước trong Liên Hiệp Âu Châu (EU), Pháp và Đức đã đưa ra vấn đề nghiêm trọng về vũ khí cho Trung Quốc, những chủ đề toàn thể các hội viên đồng ý. Bắc Kinh cho rằng quy tắc nghiêm cấm vũ khí này là tàn dư thời kỳ chiến tranh lạnh, nay đã đến lúc cần phải khai tử. Tuy nhiên, Hội Nghị cũng đi đến quy tắc nghiêm cấm vũ khí cá nhân và tác dụng kinh tế với Trung Quốc. Hoa Kỳ cũng đi theo. Nay mới chuyển coi như đã trở lại bình thường.

BÀI HỌC LỊCH SỬ

Trong cuộc hội thảo báo tử tại Bắc Kinh hôm 10.5.2009, học giả Thôi Văn Bình cho rằng sự im lặng tập thể (tại Trung Quốc) trong 20 năm qua đã tác động xấu đến đạo đức xã hội. Ông nói: "Ngày càng nhiều chúng ta không tiếp tục gây ra tội ác thảm sát 20 năm trước, vì chúng ta im lặng ngay ngay năm cũng khi chúng ta thành kẻ đồng lõa."

Các giáo sư Thôi Văn Bình, Tô Hữu Ngộ, Trần Ngọc Bác Thọ, v.v., đặt câu hỏi rằng sự im lặng của giới trí thức trong nước trong suốt 20 năm qua “đã làm gì cho tinh thần và đạo đức dân tộc?” Họ cho rằng khi “chính phủ đối xử với dân như kẻ thù, nhân dân sẽ đáp lại y như thế.” Họ kết luận rằng thế duy của Đặng Tiểu Bình và các lãnh đạo cộng sản khác “là sự bất đồng của mọi người đi ngược lại nhau trong lịch sử."

Đây chính là những nhân tố nguyên nhân của biến cố, những lời sám hối hay lên án sông. Bài học lịch sử Thiên An Môn đặt giá trị nhân văn.

1.- Đàn áp đối báo và quyên binh

Nếu những sự kiện như trên xảy ra ở Mỹ, Ấn Độ, Bắc Hàn, Nam Hàn, Indonesia, Zimbabwe hay Việt Nam, v.v., các nhà cầm quyền này cũng sẽ hành động như nhà cầm quyền Trung Quốc đối báo và quyên binh. Một vài thí dụ cụ thể:

Tháng 5 năm 1980, ông Kim Đß Trßng lãnh đßo mßt cußc nßi dßy tßi Gwangju, Nam Hàn, đß đòi hßi dân chß. Tßng Thßng Chung Đô Hoan lißn đßa quân đßi đßn đßp tan. Tài lißu cßa chính quyßn nßi cß 191 ngßi chßt và 852 ngßi bß thßng. Nhßng các hßng thông tßn qußc tß cß lßng sß ngßi bß gißt trßn 1000 ngßi. Nßu không cß sß can thißp cßa ĐGH Gioan Phaolß II, ông Kim Đß Trßng đß bß xß tß.

Tháng 10 năm 2007, dân chúng Mißn Đßn cũng bißu tình đòi dân chß. Lúc đßu chß cß 30.000 ngßi, đßn đßn lßn tßi 50.000 rßi 100.000..., trong sß đß cß 15.000 tăng ni. Mßc đßu Liên Hißp Qußc và Liên Hißp Âu Châu đß kêu gßi tránh dùng bßo lßc, nhà cßm quyßn quân phißt Mißn cũng đß huy đßng quân đßi đßn đßp bißu tình. Tin cßa nhà cßm quyßn cho bißt cß khoßng 200 ngßi chßt, nhßng các hßng thông tßn ngoßi qußc tßn rßng đß cß hàng ngàn ngußi chßt, khoßng 6000 ngßi bß bßt, trong đß cß 1.400 nhà sß. Cũng tßi Mißn Đßn, trong năm 1988, sinh vißn và hßc sinh cũng đß nßi dßy đòi dân chß vßi kßt quß là cß khoßng 3000 ngßi bß gißt.

2.- Thißu tß chßc và lãnh đßo chßt chß

Sß dĩ cußc bißu tình vĩ đßi cßa các sinh vißn ß Thiên An Môn bß thßt bßi vß các lý do chính sau đßy:

Vß Thiên An Môn là mßt cußc nßi dßy bßt phßt do lòng hßng say cßa tußi trß, đß cß khßi đßng bßi mßt bißn cß cßa thßi cußc, vß thß không đß cß tß chßc và lãnh đßo chßt chß, không cß chißn lß cß tßng qußt và chißn thußt cho tßng giai đßng, hßu hßt đßu do sáng kißn cá nhân... thßt bßi là chuyßn không tránh đß cß.

Năm 1945, Vißt Minh đß thành công trong vißc cußp chính quyßn ß Vißt Nam, mßc đßu lúc đß sß đßn vißn cßa hß lúc chß bßng 1% sß đßn vißn cßa Vißt Nam Qußc Dân Đßng, đß là nhß Vißt Minh đß cß tß chßc và lãnh đßo chßt chß, bißt bßt kßp thßi cß và bißt dùng thß đßn đß đßt mßc tißu cßa mình.

Năm 1989, Công Đoàn Đoàn Kßt ß Ba Lan đß làm sßp đß chß đß cßng sßn ß Ba Lan và gßp phßn to lßn vào sß sßp đß nhanh chóng sau đß các chß đß cßng sßn trßn khßp Đông Âu là nhß cß tß chßc và lãnh đßo, và bißt nßm lßy thßi cß.

Chỉ kích động số bất mãn của quần chúng để họ tiếp tục đứng lên thì không thể làm thay đổi mặt chữ đối với tài sản. Phải có những tổ chức lãnh đạo đứng đằng sau khai thác và điếu khi số bất mãn đó mới có thể làm thay đổi thế cục.

3.- Thái độ của các chính quyền

Trước mặt cuộc nổi dậy của đám đông không được kiểm soát, không thể nào tránh được bạo động. Chính quyền sẽ vênh vào đó để đàn áp. Giới thị trấn sẽ bỏ đứng không xảy ra, chính quyền cũng sẽ tỏ ra bỏ đứng để có lý do hành động.

Phong trào pháp trị hai mà các chính quyền thông thường dùng để dập các cuộc nổi dậy là điếu tra xem tổ chức hay cá nhân nào đã lãnh đạo cuộc nổi dậy. Nếu được nhóm lãnh đạo và xách động thì đám đông như rùa nếm mật dưới.

Trong vụ Thiên An Môn, nhà cầm quyền Trung Quốc đã để cho binh c kéo dài từ ngày 14 tháng 4 đến ngày 4 tháng 6 năm 1989 mới ra tay. Thời gian 50 ngày quá để để cho nhân viên an ninh mặt cuộc điếu tra. Họ giới làm ký giới, sinh viên bị u tình, dân chúng đi xem... để quay phim và chụp hình những người lãnh đạo và xách động cuộc bị u tình. Họ đã để ra danh sách 21 lãnh từ sinh viên bị truy nã. Nếu tính cả những sinh viên có khả năng xách động, con số này có thể lên đến hàng ngàn người. Do đó, các tổ chức chuyên tỏ bỏ lo n như các đứng Cộng Sản, không bao giờ để cho những người lãnh đạo bị lộ diện. Họ chỉ dùng các tay chân bị hành động.

4.- Thái độ của các cộng đồng quốc

Khi mặt phong trào điếu tranh đòi dân chủ nổi lên ở mặt quốc gia để tài, các cộng đồng quốc Tây phương thông thường lên tiếng ủng hộ hay bênh vực. Nếu phong trào đó thành công, họ sẽ nhẩy vào và bị n thành công của họ. Nếu phong trào đó thất bại, họ sẽ lên tiếng bênh vực qua loa rồi để cho đi vào lãng quên, sống chết mặc bay. Do đó, từ lúc cánh sinh bao giới cũng là nạn nhân của các cuộc điếu tranh.

5.- Chiến thuật diệt nòi hoà bình

Kinh nghiệm cho thấy nếu không có nên các cuộc nổi dậy để lật đổ một chế độ độc tài rất khó thành công và thường xuyên ra các biện pháp liên tiếp sau khi nhúng chèo mới được hình thành. Do đó, ngày nay các cuộc quần chúng đã quy tụ đến dùng “chiến thuật diệt nòi hoà bình” để làm thay đổi nhúng chèo độc tài còn lại. Nói nôm na là dùng kinh tế và giáo dục để làm thay đổi chế độ chính trị, “dùng thế ng con thay thế thế ng cha”, v.v. Kế hoạch này có khi kéo dài 15, 20 hay 30 năm.

Trong hồi ký “Ngồi tù của Nhà Nổi c...”, ông Triệu Tá Dáng đã nói rằng đa số sinh viên cũng chỉ mong cải cách dân chủ kiểu xã hội chủ nghĩa sao cho đời họ không có ý phản loạn. Ông cho rằng họ thế ng chúng sống ở Trung Quốc còn cải tổ được và sinh viên chỉ nêu ra các “tuyên bố”.

Ý của ông Triệu Tá Dáng có lẽ cũng phù hợp với đường lối của các cuộc quần chúng ngày nay. Dĩ nhiên, nhúng chèo thích mì ăn liền không chấp nhận đường lối đó, nhúng chèo dù có cố gắng đến đâu cũng không thể làm được những điều mà các “Anh Hai” của họ đang theo đuổi. Vấn đề là phải tìm một hướng đi mới để đấu tranh có kết quả hơn.

Dù sao, biện pháp Thiên An Môn cũng đã đưa tới nhiều thay đổi tại Trung Quốc để cho đời nay và máu của các nhà tranh đấu kiên cường đã không bỏ ra một cách vô ích.

(25.5.2009)